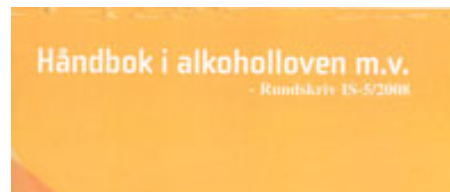
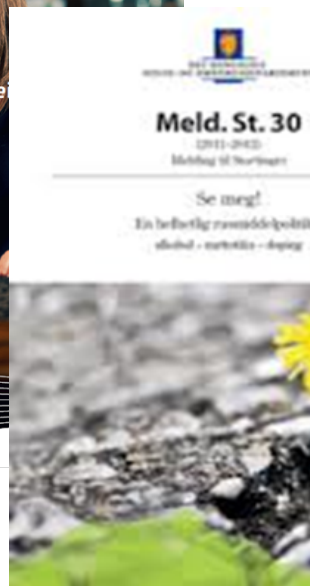
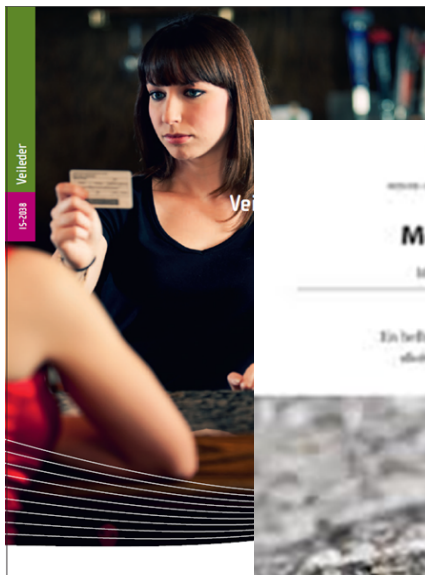

Ansvarlig alkoholhåndtering som forebyggende program

Meld St 30 (2011-2012) *Se meg!*

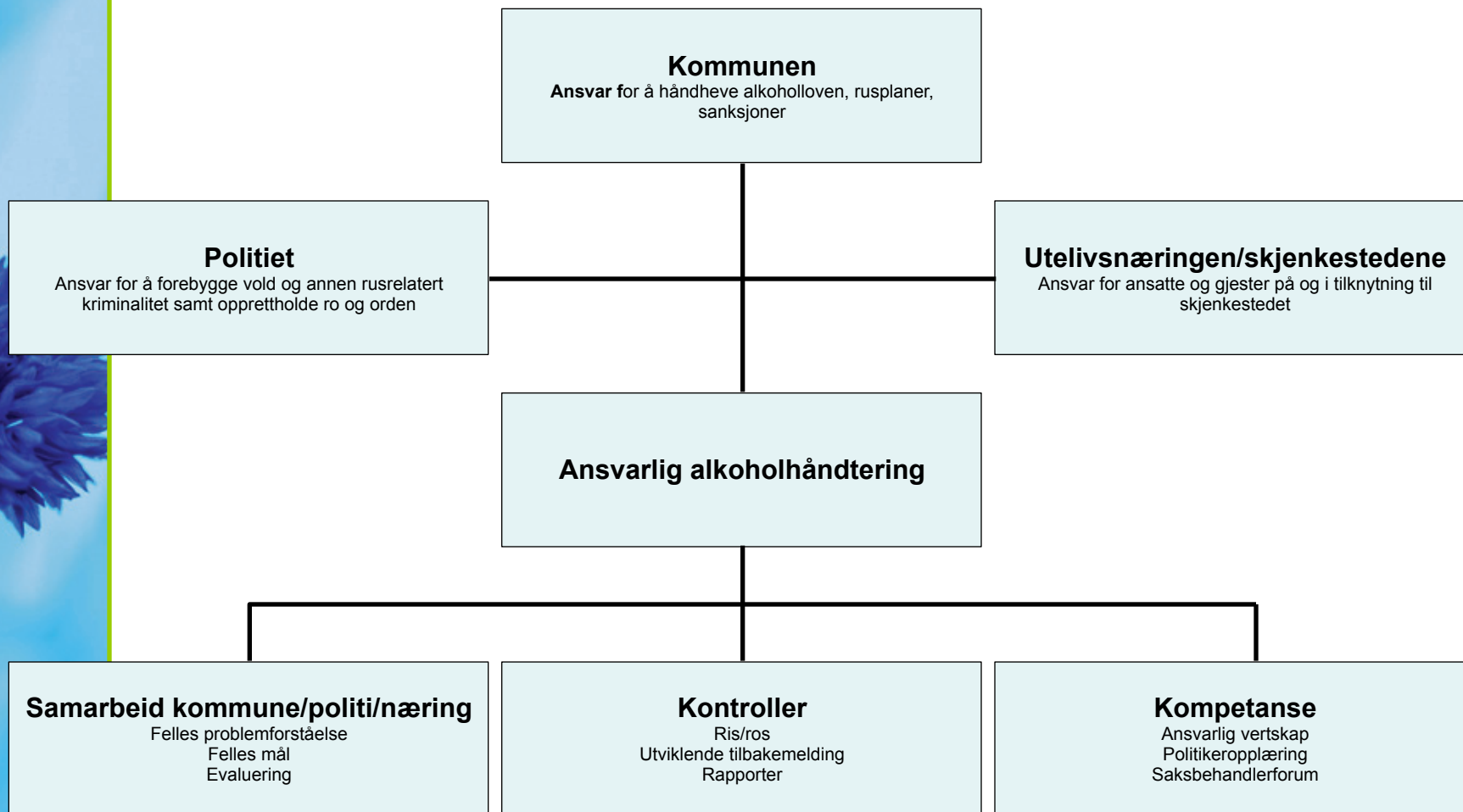
- Regjeringen understreker behovet for å vektlegge folkehelsehensyn framfor sterke næringsinteresser, samtidig som alkoholpolitikken må tilpasses lokale forhold.
- Introduserer begrepene «Passiv drikking» og «Ansvarlig alkoholhåndtering»
- Bransjen selv kan ha mye å tjene på en ansvarlig alkoholhåndtering

AAH – helsedirektoratets oppdrag

- Helsedirektoratet fikk i oppdrag å utforme den nye **satsingen**.
 - Det skal legges økt oppmerksomhet på innvilgessiden av bevillingssystemet og dermed helheten i alkoholpolitikken.
 - Alle kommuner samt politiet og næringen skal tilbys opplæring og bistand, og det skal utarbeides faglig veiledningsmateriell
 - KoRusene har en sentral rolle i denne kompetanseutviklingen
 - Fylkesmannens rolle overfor kommunen i arbeidet med alkoholloven skal styrkes, bl.a. gjennom kurs, nettverksbygging og kompetanseheving.

Ansvarlig alkoholhåndtering

Ansvarlig alkoholhåndtering

- **Ansvarlig alkoholhåndtering** er først og fremst helsepolitikk. Servering og salg av alkohol kan gi inntekter, arbeidsplasser og trivsel i kommunen, men kan også medføre store kostnader og menneskelige lidelser. Derfor skal kommunen ha folkehelseperspektivet med i alkoholpolitikken.
- Målet med ansvarlig alkoholhåndtering er å redusere og forebygge overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og ordensforstyrrelser, samt å gi en økt trygghetsfølelse.

Kommunen

- **Kommunen** har ansvar for forvaltning av alkoholloven. Gjennom den alkoholpolitiske handlingsplanen og kommuneplanen legges grunnlaget for en ansvarlig og forutsigbar alkoholhåndtering. Kommunen anbefales å innta en aktiv rolle overfor utelivsbransjen med kurs, kontroller, veiledning og samarbeid. Dette vil gi økt forståelse for regelverket og kommunens rolle.
- **Tips til kommunen:**
 - Legg opp til politiske diskusjoner om folkehelse, alkohol og trygghet i kommunen
 - Bruk politirådet som arena for samarbeid
 - Gi opplæring for økt trygghet i forvaltningen av kontrolloppgavene
 - Ha god kontakt med utelivsbransjen for bedre forståelse og respekt for regelverket
 - Kontakt ditt regionale kompetansesenter for rusmiddelspørsmål (KoRus) for hjelp til å komme i gang

Alkoholpolitikk er kommunepolitikk

Kommunene forvalter bevillingssystemet

Innvilger og inndrar bevillinger.

- Kommunen kan blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig og om bevillingssøker er egnet til å ha bevilling.
- Kommunen skal gjennomføre kontroller ihht alkoholloven
- Kommunen kan inndra bevillingen for resten av bevillingsperioden eller kortere tid ved f.eks brudd på alkoholloven.
(prikktildelingsytem)

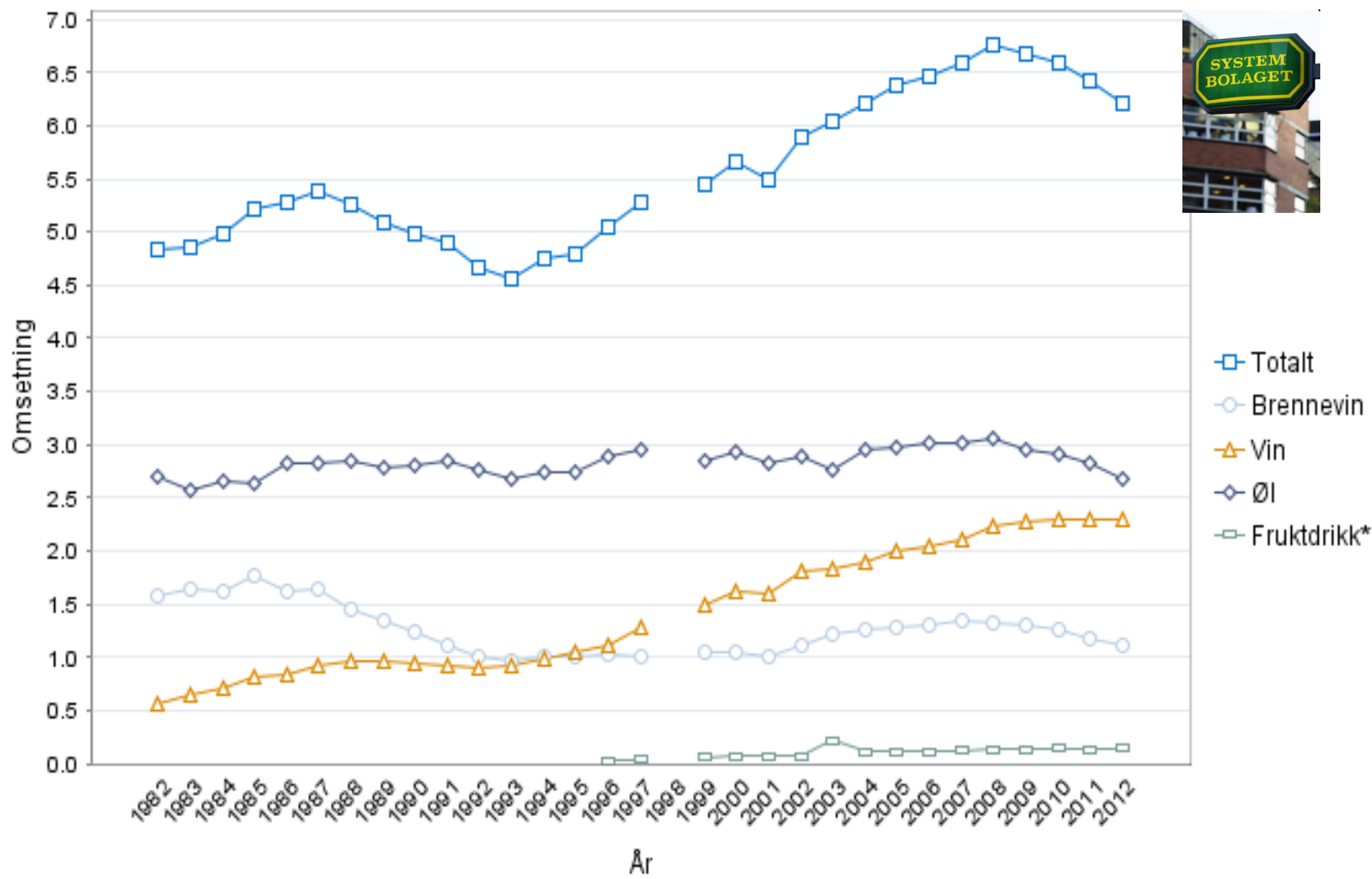

Hensyn bak alkoholloven

- Alkohol er en lovlig vare
- Omsetning er knyttet til relativt store næringsinteresser som ønsker få restriksjoner og i alle fall gode og trygge rammevilkår
- Bred politisk enighet om at skadevirkninger ved bruk av alkohol tilsier reguleringer
- I loven søkes disse kryssende hensyn ivaretatt
- Kommunene er gitt stort ansvar og handlefrihet

Alkoholloven en helselov

Alkoholomsetning

Utfordringsbilde

- I Norge er alkoholbruk den nest viktigste risikofaktoren for tap av friske leveår og nummer 9 når det gjelder dødsfall.
- Ved ca 80 % av voldstiltfellene er den som utøver vold, offer eller begge påvirket av alkohol.
- Høy andel overskjenking henger sammen med en kollektiv aksept av beruselse på utestedene – norsk drikkekultur (skuespillerstudier)

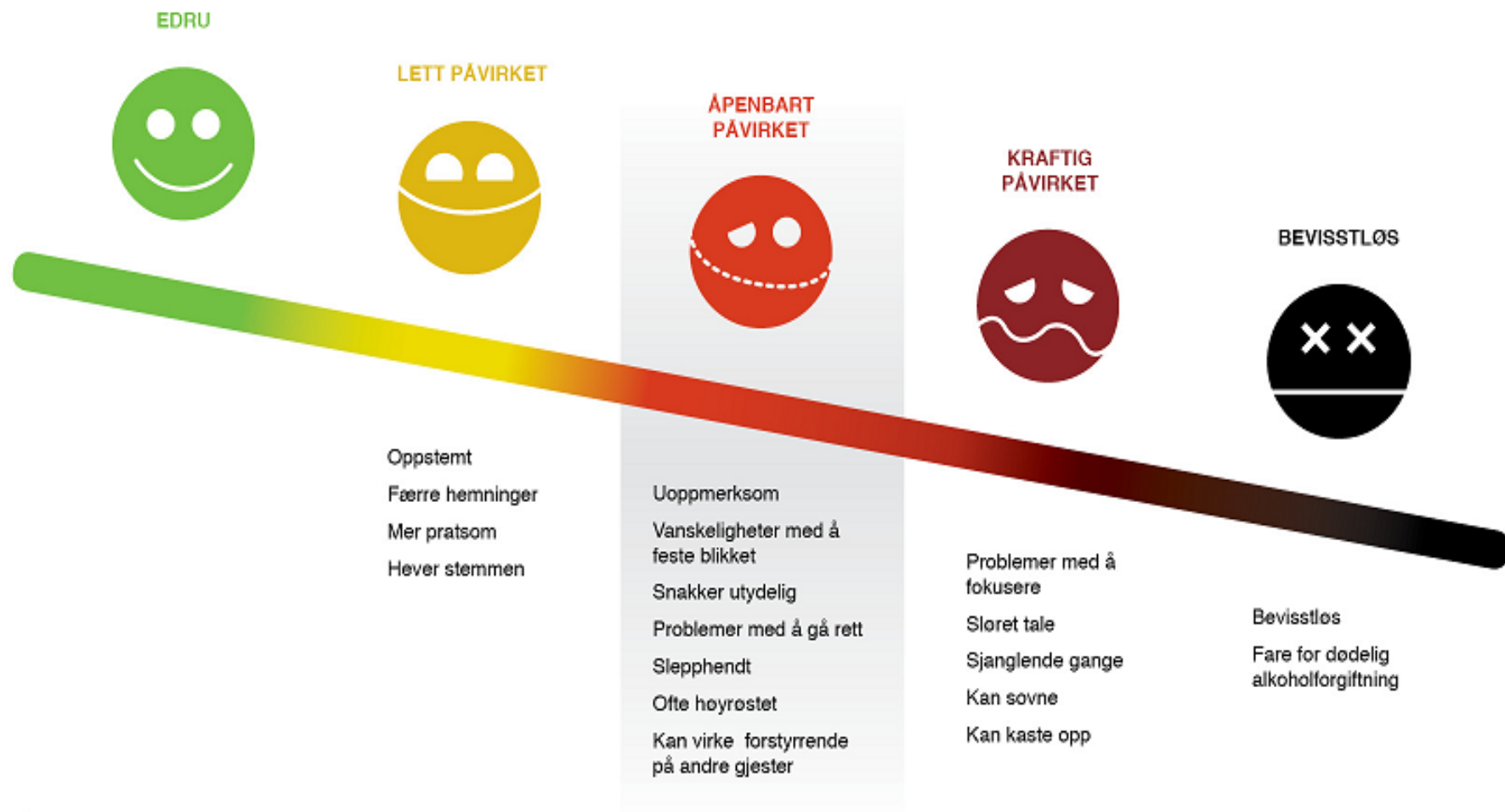

Tiltak og hjelpemidler

- Kontrollprosjektet
- Politirådsseminar
- Kampanjemateriell
 - Overskjenking og legitimasjonskontroll
 - Åpenbart påvirket
- FM – seminar
- Veileder i kontroll
- Kursmateriell til AV
- Forskrift om sanksjoner – Prikktildelingsystem
- E-læringskurs i Ansvarlig vertskap AVe

Grader av alkoholpåvirkning

Hvis en gjest er åpenbart påvirket av alkohol, skal han/hun avvises. Husk også hjelpeplikten. Denne oversikten viser sentrale kjennetegn ved ulike grader av alkoholpåvirkning. Oversikten er utviklet for å hjelpe serveringspersonell i å vurdere gjestenes grad av påvirkning.

Start / [Ansvarlig alkoholhåndtering](#)

Ansvarlig alkoholhåndtering

Ansvarlig alkoholhåndtering (AAH) handler om trygghet og folkehelse gjennom lokal forvaltning av alkoholpolitikken. Det handler også om innsatser for å unngå skjenking til mindreårige, overskjenking og vold.

Et felles ansvar

- » [Alkohol og folkehelse](#)
- » [En helhetlig alkoholpolitikk](#)

Opplæring og erfaringer

- » [AAH som målrettet praksis](#)
- » [Kurs i Ansvarlig vertskap](#)
- » [Erfaringer fra Sverige](#)

Samarbeid

Kontroll og oppfølging

[Helsedirektoratet.no](https://helsedirektoratet.no) < [Nasjonale faglige retningslinjer](#) <

Salgs- og skjenkekontroll

Veileder i salgs- og skjenkekontroll

Type	Veiledere
IS-nummer	IS-2038
Utgitt	01.12.2012

> Last ned (1,9 MB PDF)

> Bestill trykk

Alkoholloven har som mål å begrense samfunnsmessige og individuelle skader ved alkoholbruk. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer, blant annet ved å hindre skjenking av mindreårige og åpenbart påvirkede. Et viktig virkemiddel er kommunenes forvaltning av salgs- og skjenkebestemmelsene.

Denne veilederen skal bidra til å styrke kommunenes arbeid med salgs- og skjenkekontroll. Helsedirektoratet ønsker å understøtte kommunenes arbeid med en ansvarlig alkoholhåndtering.

Nettverk

- Storbynettverk
- Regionale nettverk
- FKAAS – Saksbehandler nettverk

Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg

Fakta for region

- Tre kommuner - rundt 136 000 innbyggere
- 159 skjenkebevillinger
- Industri samfunn, lave levekår, høy ledighet,

**«vært ille goe te å dreckæ» -
«kosær vårs»**

Historien til MAKS

- etter modell fra STAD i Stockholm

Myndighet, Ansvarlighet, Kontroll, Samarbeid

- Interkommunalt og tverretatlig samarbeidsprosjekt - **2007**
- Ansvarlig vertskap prosjekt **2008**
- Kontrollprosjekt i **2009 – 2010**

- **MAKS i drift 2011**
 - Politiske retningslinjer, samarbeidsmodell v
 - Forankring i politiets virksomhetsplan

Samarbeidsparter

■ Mål

- Trygt utemiljø
- Unngå overskjenking og skjenking av mindreårige
- Hindre rusrelatert vold
- Bedre og mer effektiv kontroll
- Lik praksis i kommunene

(Rettferdighet – forutsigbarhet – «god butikk»)

MAKS forum

MAKS markedsføring

MAKS
vertskap

MAKS
kontroll

MAKS
Orden

MAKS
saksbehandling

MAKS forum

MAKS vertskap

Øke kompetanse og bevissthet rundt egen alkoholpolitikk

- Vilkår om 2 dagers ansvarlig vertskap kurs fra 2012 for styrere og stedfortreder. Lokal forankring på kurset. KorusØst
- Kveldskurs for ansatte

Kontinuerlig arbeid med kurs

 ansvarlig
vertskap

Økt kompetanse/forståelse

- Ansvarlig Vertskapskurs, krav fra 2012.
- Politisk forankring.
- Styrer og stedfortreder.
- Personale.
- Panel fra kommunen
- <http://www.rus-ost.no>

MAKS Kontroll

Kontroll som virkemiddel – øke kontroll kvalitet og innsats

- Hva bestiller kommunen av kontrollør.
- Samordnede kontroller vs. Enkeltkontroller.
- Samarbeid for å utnytte ulike tilsyn og kontrollmuligheter for å fjerne useriøse drivere.
- Lytt til bransjen.
- Rapportering.
- Bruk av media.

MAKS Kontroll

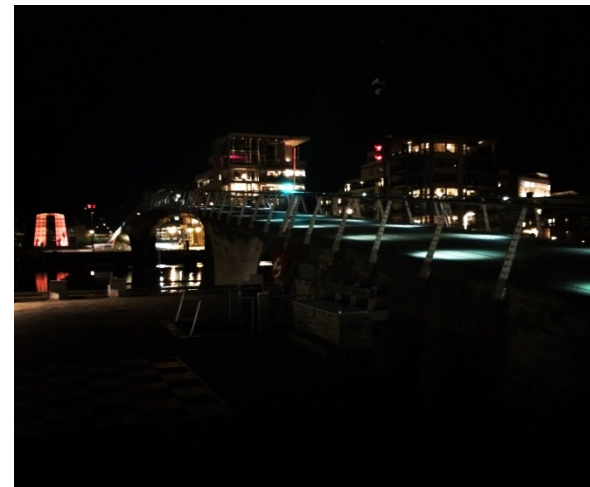

MAKS Orden

Forebyggende politimetode

Arbeidsgruppen satsingsområder:

- Trygg by – holdningsskapende arbeid
- Økt kompetanse til samarbeidsaktører
- Metodeutvikling
- Analyse
- Ungdom – 18 årssteder - russefeiring

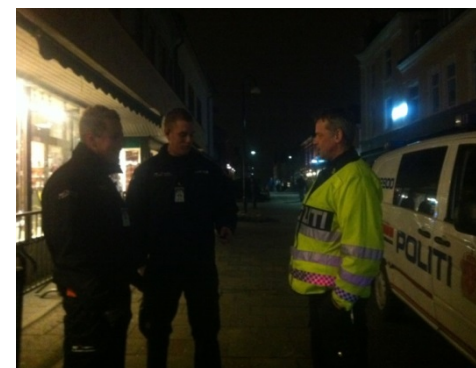

MAKS Orden i praksis

Politiet arbeider forebyggende - tett på utestedene

- Oppsøker utestedene flere ganger per kveld/helg
- Til stede inne på utestedene
- Dialog med personalet
- Forklarer for publikum hvorfor de er der
- Veileder personalet – håndterer
- Rapporterer til bevillingsmyndighet

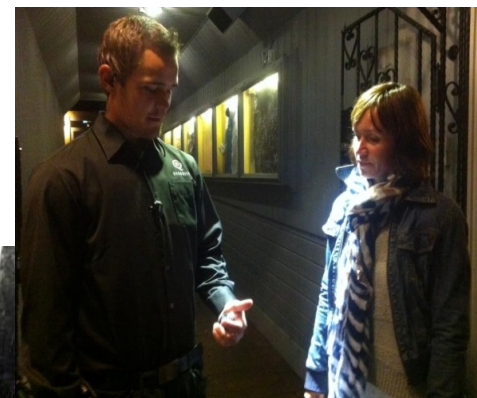
Kontrollen

Utenfor:

- Antall vakter - godkjente
- Antall gjester
- Ryddighet
- Kø system
- Berusede gjester i kø
- Alderskontroll
- Belysning

Inne:

- Ryddighet - orden
- Har vakter - annet personell kontroll
- Berusede gjester
- Musikkvolum
- Barpersonalet – kontakt med gjest
- Vurderes beruselsesgrad før servering
- Alderskontroll
- Nødutganger

Ansvarlig alkoholhåndtering = samarbeid og dialog

MAKS markedsføring

●●○○ VENTELO 21:30

MAKSUTELIV

36
innlegg

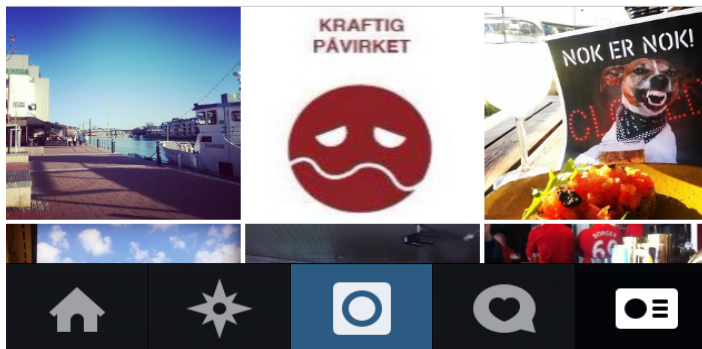
34
følgere

51
følger

Rediger profilen din

MAKS Uteliv i Nedre Glomma

Samarbeid om ansvarlig skjenking i Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg, med kommunene, politi og utesteder - for MAKS uteliv!

Følg @maksuteliv

Materiell

Overskjenking, aldersgrense, falsk leg.

NOK ER NOKI

OVERSKJENKING FORA
Å bli full på byen er ikke bra for noen, og kan bli stengt. Ha respekt for de andre og er langt mer enn din bytur som står på.

Maks UTELIV

FALSK I FEE
EKTE S

UNNSK SOR BEKLA MAM

DOKUMENTFALSK
Saken blir anmeldt, havner på rulle og kan bli fjernet. Forfalske, benytte eller låne dokumenter.

Maks UTELIV

INGEN UNNTAK!

VI HAR ALDERSGRENSE
Uansett hvor søt du er, om det bare er en uke til fødselsdagen din, eller om du kjenner mange som alt er inne. Aldersgrensen på servering av alkoholholdige drikker er endelig. Overtramp kan få følger for deg som vil inn, og skjærstedet som slipper deg inn.

Maks UTELIV

NÅ VET DU DET.

ALLE FORTJENER
Å FÅ MAKS
UT AV KVELDEN

18 år-sted svikt mellom kommuner

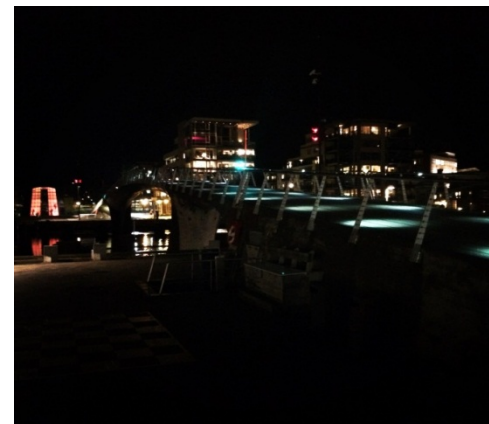

Helhetlig kriminalitetsforebyggende innsats

- Politiråd - SLT koordinator
- Natteravner
- Sammen om tryggere byer
- Trygghetsvandring i sentrum
- Sentrum forum i begge byer
- Av og til - holdningskampanje
- Dialog med arrangementer, russ, ungdomsfester og fotballsupport klubber o.l.

Gjennomgang av nye unge lovbrytere hver 3 uke.
- politi, påtale, SLT koordinator og barnevern.

Felles kommunal handlingsplan vedtatt
for å bekjempe kriminelle MC gjenger.

MAKS Orden med helhetsblikk

Resultat

- Positiv bransje.
- Dialog = færre konflikter.
- Korte, effektive og oppsøkende kommunikasjonslinjer.
- Samarbeid – bedre handlingskompetanse.
- Mange aktører arbeider mot samme mål.
- Intern organisering på tvers (med SLT.)
- Del av en større snuoperasjon.
- Ressursinnsats - tidlig inn.

Fredrikstad blad:

Langt mindre blind vold enn før på byen

Politiets innsats på byen i helgene har gitt resultater

Utfordringer

- Oppdra en hel befolkning.
- Organisere utelivsbransjen for samarbeid.
- Bransje med store utskiftninger - konkurser – underselskaper.
- Useriøse aktører – ulike typer skjenkesteder.
- Lang tradisjon med næringshensyn politisk lokalt.
- Styrke arbeidet opp mot salgssteder.
- Mange lovverk, mange aktører.
- Umettet kompetansebehov – deltid og sesongarbeidere.
- E-Læring kontra lokale kurs.
- Veiledning - kontroll – samarbeid.
- Utvikle metodikk skriftlig.
- Forskning – Analyser - evaluering for kunnskapsstyrt innsats.
- Holdninger hos alle aktører.

For å lykkes.....

- Forankring politisk i kommunen – kommunen ved roret.
- Hele modellen må gjennomføres for ønsket effekt.
- Tenke helhet på trygt uteliv – ikke bare alkoholpolitikk.
- Lokalkunnskap – relasjon - dialog
- Alle aktører må bidra med ressurser og forplikte innsats
- Krever mer arbeid enn du tror – veldig moro med effekt

Resultat:

Mindre vold, færre overstadig beruselser, trygt og hyggeligere uteliv

Alle fortjener å få MAKS ut av kvelden

Lyssetting

I Fredrikstad gikk politiet ut til kommunen og ba om bedre lyssetting. Teknisk sjef reagerte raskt og etterkom mange av tiltakene.

**= mindre vold og færre voldtekter,
= tryggere uteliv,
= bedre inntjening.**

Når fungerer forebygging?

- Felles problemforståelse
- Langt tidsperspektiv
- Dialog/samarbeid
- Tre aktører, tre fokus
 - kommune, politi, bransje
 - opplæring, samarbeid, kontroll
- Innskrenking av skjenketiden
- Light-versjoner fungerer ikke!

Dick Ekeroth
Dick.ekeroth@sykehuset-innlandet.no